

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ “ANEMH” [HTTP://ANEMI.LIB.UOC.GR](http://anemi.lib.uoc.gr)

Ελένη Κωβαίου

*Πανεπιστήμιο Κρήτης, Βιβλιοθήκη
kovaïou@lib.uoc.gr*

Περίληψη: Η ANEMH είναι ο νέος δικτυακός τόπος της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης ο οποίος ανοίγει στον χρήστη του διαδικτύου τις πύλες των ψηφιακών της συλλογών. Από την ηλεκτρονική της διεύθυνση περιηγείσαι σε τέσσερις ψηφιακές συλλογές:

Στον Νεοελληνιστή, ψηφιακή βιβλιοθήκη βιβλιογραφιών, λεξικών και εγχειριδίων για το νεότερο Ελληνισμό. Η βάση προσφέρει πλούσια βιβλιογραφία για όλους τους κλάδους των Νεοελληνικών Σπουδών και παρέχει στον χρήστη τη δυνατότητα να ξεφυλλίσει ηλεκτρονικά μεγάλο μέρος του υλικού της.

Στην Ελληνική Ψηφιακή Βιβλιογραφία 1476–1900. Σ’ ένα σύστημα ηλεκτρονικής βιβλιογραφικής τεκμηρίωσης θησαυρίστηκε η ελληνική εκδοτική παραγωγή της περιόδου 1476–1900. Οι ηλεκτρονικές εγγραφές που προέκυψαν, συνδέθηκαν με τα αντίστοιχα ψηφιοποιημένα βιβλία. Συνάμα οι ίδιες εγγραφές συνδέθηκαν με τις ψηφιοποιημένες σελίδες των έντυπων βιβλιογραφιών ενσωματώνοντας τις πολύτιμες πληροφορίες των παλαιότερων βιβλιογραφιών. Στην Ελληνική Ψηφιακή Βιβλιογραφία καταχωρήθηκαν, ψηφιοποιημένα, τα σπάνια βιβλία της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Στόχος όμως είναι το έργο να γίνει το συλλογικό σύστημα καταχώρησης και προβολής στο διαδίκτυο όλων των μεμονωμένων προσπαθειών ψηφιοποίησης υλικού που αφορά την περίοδο 1476–1900.

Στα Περιηγητικά κείμενα. Εδώ διατίθενται περιηγητικά κείμενα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης και παρέχεται άμεση πρόσβαση, μέσω υπερσυνδέσμων, σε περιηγητικά κείμενα άλλων φορέων ψηφιοποίησης.

Στον Μάρκο Μουσουόρο. Ψηφιακή βάση έντυπου και αρχειακού υλικού για την Κρήτη.

Η ANEMH χρηματοδοτήθηκε από το Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Κοινωνίας της Πληροφορίας). Υλοποιήθηκε από ερευνητική ομάδα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης με επιστημονικό υπεύθυνο τον καθ. Αλέξη Πολίτη.

Φιλοδοξία της είναι να συνεχιστεί ο εμπλουτισμός της και μετά την λήξη της κοινοτικής χρηματοδότησης. Ειδικά για την Ελληνική Ψηφιακή Βιβλιογραφία 1476–1900 αυτό είναι απαραίτητο για την υλοποίηση μιας Εθνικής Ελληνικής Ψηφιακής Βιβλιογραφίας. Όμως γι’ αυτό χρειάζεται η συνεργασία των Βιβλιοθηκών. Χωρίς αυτήν το έργο μένει ελλιπές και η Εθνική Ελληνική Ψηφιακή Βιβλιογραφία 1476–1900 χίμαιρα.

Λέξεις κλειδιά: Ψηφιακή βιβλιοθήκη για το Νεότερο Ελληνισμό, ελεύθερη πρόσβαση σε ψηφιοποιημένο υλικό λεξικών, βιβλιογραφιών, εγχειριδίων, ελληνική ψηφιακή βιβλιογραφία 1476–1900, περιηγητικά κείμενα σε ψηφιακή μορφή, ψηφιοποιημένα βιβλία και αρχειακό υλικό για την Κρήτη.

ANEMI – A DIGITAL LIBRARY FOR MODERN GREEK STUDIES

HTTP://ANEMI.LIB.UOC.GR

1.02

Eleni Kovaïou

University of Crete, Library

kovaïou@lib.uoc.gr

Abstract: Anemi is a Web site at the University of Crete where the digital Library for modern Greek Studies is hosted. By using this site the user is enabled to access four digital collections:

The Neohellinistis Collection. This is a digital library that includes bibliographies, dictionaries and other reference books on modern Hellenism. This database provides to the researcher the possibility to find on the internet a rich bibliography on all branches of the modern Greek studies.

The Greek Digital Bibliography, 1476 – 1900. In this collection there have been registered in an electronic catalogue all the books which are included in known published bibliographies belonging to this chronological period. The electronic bibliographic records, wherever is possible, are linked to the digital form of the book.

Texts of traveller's literature on Greece. In this collection the user has free access to traveller's literature texts in digital form that belong to the University of Crete's Library. In the same time, there is a possibility for the user to have access to texts referring to the same subject, available by other specialized internet addresses.

Markos Mousouros Collection. A digitalbase of printed or other archival material referring to the history and civilisation of Crete. This material has been belonged mostly to the University of Crete's Library.

Anemi, has been funded by "Information Society" a Greek initiative belonging to the 3rd CSF (Community Support Framework). The whole work has been based on the Manual for Modern Greek Studies, Herakleion (University of Crete Press) 2002, composed by Professor Alexis Politis, a member of the Division of Byzantine and Modern Greek Literature, at the University of Crete.

Keywords: Digital library on modern Greek studies, free-access to digitalized material of bibliographies, dictionaries, reference books, Greek digital bibliography since 1476 up to 1900, digital traveller's literature, digital books and archive material about Crete.

1. ΕΠΕΝΔΥΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Η ενασχόληση της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης με την ψηφιακή τεχνολογία από τα τέλη κιάδας του 2002 είναι γνωστή σε πολλούς από τους παρευρισκόμενους στο σημερινό συνέδριο. Η επένδυση σε ψηφιακά μηχανήματα υψηλών προδιαγραφών από τον Οκτώβριο του 2002 και εν συνεχεία, η παραγωγή ψηφιακών αντιγράφων των βιβλίων των Κλειστών Συλλογών του Τμήματος με τα παλαιά και σπάνια έντυπα, επί παραγγελία των χρηστών τους, ήταν μια πρακτική που οδήγησε “έξυπνα” και “οικονομικά” στη δημιουργία μιας “αυτοχρηματοδοτούμενης” Συλλογής Ψηφιοποιημένων Σπανίων Εντύπων, ενώ παράλληλα αναβάθμισε τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης προς τον χρήστη της (Κωβαίου 2004, 176–178).

Την ίδια εποχή, η νεοεισαγόμενη τεχνολογία της ψηφιοποίησης χρησιμοποιήθηκε για την ψηφιακή αναπαραγωγή ενός σημαντικού μέρους της Βιβλιοθήκης του Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου Αδριανουπόλεως. Το Τμήμα Κλειστών Συλλογών που ανέλαβε να εκτελέσει την καταλογογράφηση των βιβλίων του Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου, κατανοώντας τη σημασία της ψηφιοποίησης για μία εξαιρετικά σπάνια και εύθραυστη συλλογή βιβλίων και φυλλαδίων, επιχείρησε να ψηφιοποιήσει μεγάλο τμήμα της και να παραδώσει στους κατόχους της συλλογής μαζί με τον ηλεκτρονικό κατάλογο που είχε αναλάβει, τα ψηφιακά αντίγραφα των βιβλίων που ήλθαν για να συντηρηθούν και να καταλογογραφηθούν στο Ρέθυμνο. Ψηφιακά αντίγραφα που κρατήθηκαν στη Βιβλιοθήκη, δίνουν σήμερα τη δυνατότητα στον χρήστη που έχει άμεση πρόσβαση στις Υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης, να δει και να διαβάσει το ψηφιακό αντίγραφο, στο χώρο των Κλειστών Συλλογών. Τα δικαιώματα μερικής ή ολικής αναπαραγωγής του πρωτοτύπου ανήκει κατ’ αποκλειστικότητα στον Φιλεκπαιδευτικό Σύλλογο Αδριανουπόλεως και όλοι ανεξαιρέτως οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να απευθύνονται σ’ αυτόν για να πετύχουν ό,τι επιθυμούν (Κωβαίου 2004, 176–178).

Φαντασμαγορικότερα ήταν τέλος τα αποτελέσματα της συνεργασίας της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης με τη σουηδική Εταιρεία Touch & Turn, στα πλαίσια του προγράμματος “Διάδοση σπανίων βιβλίων μέσω του Διαδικτύου”. Εφαρμόζοντας σε δύο ψηφιοποιημένα παλαιότερα το λογισμικό που δημιούργησε και της παραχώρησε η προαναφερθείσα εταιρεία, η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης απέκτησε την τεχνογνωσία της προσομοίωσης του ξεφυλλίσματος ψηφιακού αντιγράφου με το φυσικό του τεκμήριο (Κουκουράκης 2004).

2. Ο ΝΕΟΣ ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ANEMH – ΜΙΑ ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

Τα παραπάνω εγχειρήματα αποτελούν την προ-ιστορία του πιο πρόσφατου έργου στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών που ανέλαβε να εκτελέσει η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η ANEMH, ο νέος δικτυακός τόπος του Πανεπιστημίου Κρήτης, εγκολπώνει, αξιοποιεί και εξελίσσει περαιτέρω όλη την προηγούμενη εμπειρία. Στόχος της, να προσφέρει στον επισκέπτη της ηλεκτρονικής της διεύθυνσης <http://anemi.lib.uoc.gr> μια πλούσια ψηφιακή βιβλιο-

θήκη για το Νεότερο Ελληνισμό. Συγκροτούμενη από μία έγκυρη βιβλιογραφική βάση, η ANEMH συνοδεύει τη βιβλιογραφική πληροφορία που παρέχει, όπου αυτό είναι εφικτό, με τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στο ίδιο το ψηφιοποιημένο τεκμήριο.

Στην πρώτη φάση λειτουργίας της η ANEMH θα είναι σε θέση να παρέχει στον χρήστη της 1.000.000 ψηφιακές σελίδες. Στον αριθμό αυτόν δεν υπολογίζονται οι ψηφιακές σελίδες των τεκμηρίων που είχαν παραχθεί στην φάση που εδώ παρουσιάσαμε ως την προϊστορία της ANEMH και που θα ενταχθούν στο αμέσως επόμενο στάδιο. Πρόκειται κυρίως για σπάνια τεκμήρια της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης, αλλά και σύγχρονα έργα, που οι συγγραφείς και οι εκδότες τους επέτρεψαν την ψηφιοποίηση και την ελεύθερη διάθεσή τους από τον δικτυακό τόπο της ANEMH.

3. ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ANEMH

Ο νέος ιστότοπος ιδρύθηκε από ερευνητική ομάδα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης τον Απρίλιο του 2006¹. Αποτελεί το τελικό αποτέλεσμα της πρότασης “Ψηφιακή βιβλιοθήκη Νεοελληνικών Σπουδών” που κατατέθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού το καλοκαίρι του 2003, στα πλαίσια του Μέτρου 1.3 “Τεκμηρίωση, αξιοποίηση και ανάδειξη του Ελληνικού Πολιτισμού”, του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Κοινωνία της Πληροφορίας” και του Γ’ Κοινωνικού Πακέτου Στήριξης. Η πρόταση εγκρίθηκε το Νοέμβριο του 2003 αποσπώντας χρηματοδότηση € 300.000 και ξεκίνησε να υλοποιείται τον Φεβρουάριο του 2005.

Την επιστημονική ευθύνη του προγράμματος ανέλαβε ο καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης, Αλέξης Πολίτης, σχεδόν δικαιωματικά, αφού όπως θα δούμε και πιο κάτω, παραχώρησε στο έργο τα πνευματικά δικαιώματα του βιβλίου του “Έγχειρίδιο του Νεοελληνιστή” (Πολίτης 2005). Από αυτό αντλήθηκαν, σε μεγάλο μέρος, οι βιβλιογραφικές παραπομπές που συγκρότησαν τη βιβλιογραφική βάση της ANEMH. Ο πρώην πρύτανης του Πανεπιστημίου, καθηγητής Χρηστός Νικολάου, ορίστηκε γενικός υπεύθυνος του έργου.

---

¹ Για την υλοποίηση της ANEMH εργάστηκαν οι υπηρεσίες Τεχνολογιών Πληροφόρησης και οι Κλειστές Συλλογές του Πανεπιστημίου Κρήτης, υποστηριζόμενοι από έναν ακόμα εξωτερικό συνεργάτη που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα. Πρόκειται για τους: Γιάννη Κοσμά, Μανόλη Κουκουράκη, Γρηγόρη Τζανοδασκαλάκη και Shore Shadman από την Υπηρεσία Τεχνολογιών & Πληροφόρησης και τους Ελένη Κωβαίου, Κώστα Παπαδάκη, Μαρία Πάσσου από την Υπηρεσία των Κλειστών Συλλογών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Όλοι τους, μαζί με τον επιστημονικό υπεύθυνο του έργου θα μπορούσαν κάλλιστα να προσυπογράψουν το κείμενο που καταθέτω, αφού το έργο που καλούμαι να παρουσιάσω, είναι αποτέλεσμα συλλογικής σύλληψης και πραγμάτωσης.

4. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ANEMHΣ

Η συγκρότηση της ANEMHΣ στηρίχτηκε στην παράλληλη δράση τριών επιχειρηματικών έργων:

- Τη δημιουργία λογισμικού ψηφιακής Βιβλιοθήκης
- Τη δημιουργία της Βιβλιογραφικής Βάσης
- Την εκτέλεση του έργου της ψηφιοποίησης

4.1. Το λογισμικό της ψηφιακής Βιβλιοθήκης ANEMH

Η υλοποίησης της ψηφιακής Βάσης της ANEMHΣ ανατέθηκε στην Εταιρεία GDB (GENERAL DATA BUSINESS A.E.). Αυτή με την σειρά της εξουσιοδότησε τη Δανική Εταιρεία Index Data να δημιουργήσει για τις ανάγκες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης το λογισμικό της συγκεκριμένης ψηφιακής Βιβλιοθήκης. Επιλέχτηκε το σύστημα Keystone (Index Data 2006).

4.2. Η Βιβλιογραφική Βάση της ANEMHΣ

Επειδή κατά την έναρξη του έργου η αυτόνομη βιβλιογραφική Βάση της ANEMHΣ δεν είχε υλοποιηθεί, χρησιμοποιήθηκε καταχρηστικά για την ηλεκτρονική τεκμηρίωση των δεδομένων που θα εντάσσονταν σ' αυτήν, η υπάρχουσα βιβλιογραφική Βάση της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης (το σύστημα Alerph). Έτσι τα βιβλιογραφικά δεδομένα που αφορούσαν κυρίως μονογραφίες, πολύτομα έργα, άρθρα σε περιοδικά και σύμμεικτους τόμους, καταλογογραφήθηκαν σύμφωνα με τους αγγλο-αμερικάνικους κανόνες καταλογογράφησης και τα πρότυπα του MARC 21.

Τα βιβλιογραφικά παραδείγματα για την καταλογογράφηση των επιμέρους τμημάτων βιβλίων και περιοδικών (καταλογογράφηση άρθρων, μεμονωμένες συμμετοχές σε σύμμεικτους τόμους, επιμέρους κεφάλαια βιβλίων) αντλήθηκαν από την ψηφιακή βιβλιοθήκη Melvyl του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια (The Regents of the University of California 2006). Χάρη στη δυνατότητα περιορισμού της αναζήτησης, ανάλογα με το είδος υλικού (Format), μπορέσαμε εύκολα, επιλέγοντας τον κατάλληλο περιορισμό (Analytics), να απομονώσουμε τα ζητούμενα υποδείγματα και να διδαχτούμε νέες δυνατότητες καταλογογράφησης σε μορφή MARC 21.

Αν οι νέες απαιτήσεις επιβράδυναν τους ρυθμούς καταλογογράφησης, η πλούσια βιβλιογραφική Βάση του Alerph ισοφάριζε την καθυστέρηση, καθώς πολλά τεκμήρια που έπρεπε να καταλογογραφηθούν για την ANEMH, είχαν ήδη καταχωρηθεί στο Alerph. Έτσι αρκούσε μόνο η απλή αναπαραγωγή τους και η μεταφορά τους στη νέα βιβλιογραφική Βάση.

Όταν ετοιμάστηκε η ψηφιακή βιβλιοθήκη της ANEMHΣ τα βιβλιογραφικά δεδομένα που την αφορούσαν μεταφέρθηκαν σε αυτήν και μετατράπηκαν αυτόματα σε δεδομένα Dublin Core.

Στην νέα βιβλιογραφική Βάση καταχωρήθηκαν και οι επιπλέον πληροφορίες που αφορούσαν τα μεταδεδομένα των ψηφιακών αντιγράφων.

4.2.1 Οι συλλογές της ANEMΗΣ

Ο διαχωρισμός των βιβλιογραφικών εγγραφών σε ψηφιακές συλλογές με την καταχώρηση στο αρμόδιο πεδίο της θεματικής ενότητας στην οποία επιλέχθηκε να ανήκουν τα δεδομένα, δημιούργησε τις διακριτές ψηφιακές συλλογές της ANEMΗΣ. Οι συλλογές που συγκροτούν σήμερα τη βάση της είναι οι ακόλουθες:

- **Νεοελληνιστής Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Βιβλιογραφιών, Λεξικών και Εγχειριδίων για το Νεότερο Ελληνισμό**

Η Βάση Δεδομένων παρέχει στον ερευνητή τη δυνατότητα να ξεφυλλίσει δωρεάν από το διαδίκτυο, βιβλιογραφίες, λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, καταλόγους, εγχειρίδια, χρονολόγια και άλλα βοηθήματα που σχετίζονται με όλους τους κλάδους των Νεοελληνικών Σπουδών, αρχίζοντας από τη φιλολογία και την ιστορία και φτάνοντας έως τις τέχνες, τους θεσμούς, την οικονομία ή τη γεωγραφία. Του παρέχει επίσης τη δυνατότητα να εντοπίσει βιβλιογραφικά άλλα ανάλογα βοηθήματα των οποίων η ψηφιοποίηση δεν επιτρέπεται από την ελληνική νομοθεσία, μπορεί όμως να τα αναζητήσει σε κάποια άλλη δημόσια ή ιδιωτική βιβλιοθήκη. Το υλικό που περιλαμβάνει ο “Νεοελληνιστής” οργανώθηκε σύμφωνα με το βιβλίο του επιστημονικά υπεύθυνου της ANEMΗΣ Αλέξη Πολίτη (2005).

- **Η Ελληνική Ψηφιακή Βιβλιογραφία 1476–1900**

Χρησιμοποιώντας την ψηφιακή τεχνολογία, η Ελληνική Ψηφιακή Βιβλιοθήκη υπόσχεται να ανανεώσει το εθνικό βιβλιογραφικό τοπίο της περιόδου 1476–1900. Τα λήμματα που την αφορούν θησαυρίστηκαν ηλεκτρονικά και, όπου αυτό ήταν εφικτό, συνδέθηκαν με το ίδιο το ψηφιοποιημένο βιβλίο. Θεωρώντας συνάμα εξαιρετικά πολύτιμη την σύζευξη του νέου ηλεκτρονικού βιβλιογραφικού λήμματος με τις βιβλιογραφικές πληροφορίες των έντυπων βιβλιογραφιών (Legrand 1885–1906 κ.ε., Γκίνη και Μέξα 1939–1957² κ.ά.) επιχειρήθηκε η διασύνδεση του ηλεκτρονικού βιβλιογραφικού λήμματος με την ψηφιακή σελίδα των ίδιων των βιβλιογραφιών. Έτσι ο χρήστης της συγκεκριμένης συλλογής, μπορεί να εντοπίσει online το βιβλιογραφικό λήμμα που τον ενδιαφέρει και να έχει, όπου αυτό είναι εφικτό, άμεση πρόσβαση στο ψηφιακό αντίγραφο του ίδιου του έργου, καθώς και στην σελίδα της βιβλιογραφίας που το βιβλιογραφεί.

ΟΡΑΜΑ της όλης σύλληψης είναι η Ελληνική Ψηφιακή Βιβλιογραφία 1476–1900 να γίνει το συλλογικό σύστημα καταχώρησης και προβολής στο διαδίκτυο όλων των μεμονωμένων προσαθειών ψηφιοποίησης έργων που αφορούν την περίοδο 1476–1900. Με τον τρόπο αυτό, θέλουμε να ελπίζουμε πως δεν θα ξανά-ψηφιοποιούνται έργα που έχουν ήδη

---

² Η βιβλιογραφία αυτή θα επεξεργαστεί ηλεκτρονικά από την ομάδα της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης, εφόσον εγκριθεί πρόταση παραχώρησης δικαιωμάτων επεξεργασίας από την Ακαδημία Αθηνών. Διαφορετικά θα χρησιμοποιηθούν υπερσύνδεσμοι στις ψηφιοποιημένες σελίδες της βιβλιογραφίας οι οποίες καλούνται από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://academyofathens.ekt.gr/praktika/index.jsp?id=000003&lang=el> για τον 2ο τόμο της βιβλιογραφίας <http://academyofathens.ekt.gr/praktika/index.jsp?id=000004&lang=el> για τον 3ο τόμο.

ψηφιοποιηθεί. Έτσι, χωρίς να σπαταλάται χρόνος και χρήμα, όλοι οι ανά την χώρα διασπαρμένοι φορείς ψηφιοποίησης θα συμβάλλουν μεθοδικά στη δημιουργία μιας “Εθνικής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης Σπανίων Εντύπων”. Κέρδος μεγάλο, αφού μόνο έτσι θα γίνει προσιτό στην επιστημονική κοινότητα ένα υλικό εξαιρετικά απρόσιτο, όμως ιδιαίτερα σημαντικό για την πολιτιστική ταυτότητα του Νεότερου Ελληνισμού.

- **Περιηγητικά κείμενα**

Στην συλλογή αυτή θησαυρίζονται ψηφιοποιημένα σπάνια περιηγητικά κείμενα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Επίσης παρέχεται άμεση πρόσβαση, μέσω υπερσυνδέσμων, σε περιηγητικά κείμενα που δεν ανήκουν στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, έχουν όμως ψηφιοποιηθεί και διατίθενται στο διαδίκτυο από άλλους φορείς. Τα κείμενα αυτά, εντοπίστηκαν με έρευνα στο διαδίκτυο, καταλογογραφήθηκαν ηλεκτρονικά στην βιβλιογραφική βάση της ANEMΗΣ και μέσω της ηλεκτρονικής τους διεύθυνσης, που έχει καταχωρηθεί στο αρμόδιο βιβλιογραφικό πεδίο, επιτυγχάνεται η μετάβαση στο απομακρυσμένο ψηφιακό αντίγραφο.³

- **Μάρκος Μουσούρος**

Αποτελεί μια ακόμα διακριτή βάση δεδομένων με βιβλία και αρχαιολογικά υλικά για την Κρήτη, ο κύριος όγκος της οποίας προέρχεται από την πλούσια συλλογή του Πανεπιστημίου Κρήτης.

4.3. Το έργο της ψηφιοποίησης

Οι προδιαγραφές του έργου της ψηφιοποίησης που ανέλαβε να εκτελέσει η Εταιρεία Xerox Hellas, προέβλεπαν τα εξής:

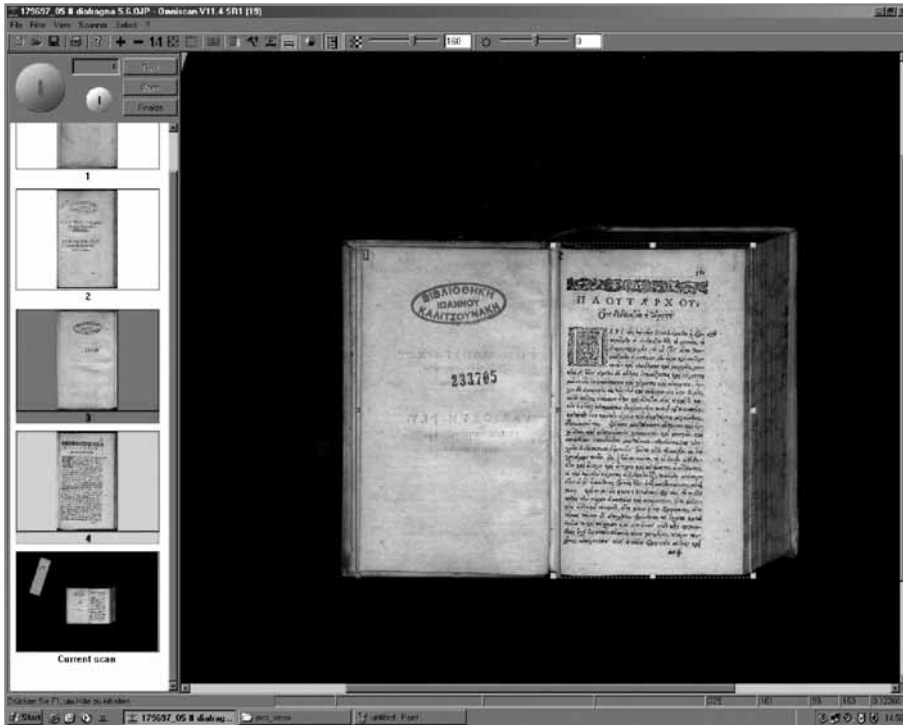
- Χρησιμοποίηση ενός Bookscanner Zeutschel Omniscan TT 10000 εφοδιασμένου με το λογισμικό OS 11.
- Αρχική ψηφιοποίηση των τεκμηρίων σε ψηφιακά αντίγραφα υψηλής ανάλυσης, TIFF αρχεία με ανάλυση 600 dpi, 1 bit. Κατά περίπτωση βιβλία με ιδιαίτερη αξία, όπως τα incunabula και τα παλαιύτα, αλλά και οι σελίδες που εμπεριέχουν εικονογράφηση σαρώθηκαν σε grayscale 8 bit ή έγχρωμα 24 bit.
- Τα ψηφιακά αντίγραφα υψηλής ανάλυσης, ως αρχεία αναφοράς, φυλάσσονται σε ειδικούς δίσκους και αποθηκεύονται σε DVD Rom & ταινίες LTO-2 στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης.

---

³ Συνδέσεις των βιβλιογραφικών ηλεκτρονικών λημμάτων του καταλόγου της ANEMΗΣ με τα αντίστοιχα ψηφιοποιημένα τεκμήρια άλλων φορέων (<http://Gallica.bnf.fr>, <http://gdz.sub.uni-goettingen.de/de/index.html>, <http://books.google.com/>, <http://www.lib.uoa.gr/hellinonimon/main.htm>, <http://www.iaen.gr/> κ.ά.) χρησιμοποιήθηκαν ακόμα και αν η βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης διαθέτει το φυσικό τεκμήριο, στα πλαίσια μιας πολιτικής που στοχεύει στην αξιοποίηση της διαθέσιμης πληροφορίας και επενδύει στην παραγωγή άλλου υλικού που δεν είναι προσβάσιμο ψηφιακά.

- Τα ψηφιακά αντίγραφα υψηλής ανάλυσης μετατρέπονται σε multipage Tiff αρχεία χαμηλότερης ανάλυσης (300 dpi).

Τα TIFF αρχεία χαμηλότερης ανάλυσης μετατρέπονται σε PDF και σε αυτή την μορφή, μαζί με τις μικρογραφίες των εξωφύλλων (thumbnails) διατίθενται από την ψηφιακή βάση της ANEMHΣ, αφού σφραγιστούν με το ειδικό υδατόσημο της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ψηφιοποιημένη σελίδα παλαιτύπου, που δημιουργήθηκε χρησιμοποιώντας τον Bookscanner Zeutschel Omniscan TT 10000 και το λογισμικό OS 11

5. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Φιλοδοξία της ομάδας που συνέστησε την ANEMH είναι να συνεχιστεί ο εμπλουτισμός της και μετά τη λήξη της κοινοτικής χρηματοδότησης. Η ANEMH είναι ακόμα πρόθυμη να συμπεριλάβει πρόσθετες βάσεις δεδομένων και άλλων φορέων και να δημοσιεύσει ηλεκτρονικά ανέκδοτο υλικό, εφόσον αυτό ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές της.

Είναι συνείδηση των δημιουργών της πως μόνο με τον συνεχή εμπλουτισμό και με την βελτίωση των τεχνικών δυνατοτήτων της μπορεί να πετύχει αυτό που, ίσως και λίγο αυτάρεσκα, υπόσχεται: να γίνει η σημαντικότερη ηλεκτρονική πηγή πληροφόρησης για τις Νεοελληνικές Σπουδές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Index Data 2006. Keystone DLS (TKL), <http://www.indexdata.dk/keystone/> (πρόσβαση στις 27 Ιουλίου 2006).
- Κωβαίου, Ε. 2004. Η διαχείριση των σπανίων και πολυτίμων βιβλίων της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ψηφιακή προσέγγιση. Εργασία στο Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες: Επεκτείνοντας τα όρια..., 12ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Σέρρες 12–14 Νοεμβρίου 2003, 176–178. Σέρρες: ΤΕΙ Σερρών.
- Legrand, E. 1885–1906 κ.ε. *Bibliographie hellénique: ou description raisonnée des ouvrages publiés en Grec par des Grecs aux XVe et XVIe siècle*. Παρίσι: Ernest Leroux.
- The Regents of the University of California 2006. Melvyl, <http://melvyl.cdlib.org> (πρόσβαση στις 27 Ιουλίου 2006).
- Γκίνης, Δ. και Β. Μέξας 1939–1957. Ελληνική Βιβλιογραφία 1800–1863. Αναγραφή των κατά την χρονική ταύτην περιόδων όπου δήποτε ελληνοστί εκδοθέντων βιβλίων και εντύπων εν γένει μετά πίνακος εφημερίδων και περιοδικών της περιόδου ταύτης. Αθήνα: Γραφείον Δημοσιεύματων της Ακαδημίας Αθηνών.
- Κουκουράκης, Μ. 2004. Διάδοση σπάνιων βιβλίων μέσω του Διαδικτύου: Μια εμπειρία της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης στο πεδίο της ψηφιοποίησης και ανάδειξης σπάνιου υλικού. Εργασία στο Μετά–Βιβλιοθήκες: οι Βιβλιοθήκες μετά το Διαδίκτυο, 13ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 13–15 Οκτωβρίου 2004 Κέρκυρα, http://www.ionio.gr/libconf/pdfs/KOUKOURAKIS_KERKYRA_fin.pdf (πρόσβαση στις 26 Ιουλίου 2006).
- Πολίτης, Α. 2005. Το εγχειρίδιο του Νεοελληνιστή. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.